

PSY 140 - Poznání a sebepoznání osobnosti - zkušenostní seminář

Vyučují: prof. Vladimír Smékal, Dalibor Špok

Výuka: pondělí 16.00-17.40, G31

Popis a cíl předmětu: Na základě teoretických poznatků získaných v předmětech, které uvádějí do studia psychologie, se pokusíme vymezit, poznat a zamyslet se nad některými klíčovými pojmy, konstrukty, dimenzemi a metodami, které nabízí psychologie osobnosti. Seznámení se s nimi přitom nebude (primárně) teoretické, nebudeme pátrat po jejich genezi a vymezení k sousedním pojmům či typologiím, ani provádět hlubší analýzu jejich významu, což bez důkladné znalosti psychologie osobnosti, tedy kurzů, z nichž některé na naše posluchače teprve čekají, není možné. To, o co se budeme snažit, bude pohled na uvedené dimenze, metody a způsoby popisu k osobnosti člověka na základě konkrétní zkušenosti s osobností, která je nám nejbližší - vlastní osobou. Tuto podrobíme experimentům, tuto budeme zkoumat. Na základě mnoha metod, které vyzkoušíme a které se my budeme snažit vybrat nejen s ohledem na užitečnost a zajímavost, ale také s ohledem na rozmanitost a různost, která charakterizuje současnou psychologii osobnosti, se bude moci každý sám zamyslet nad tím, čím vlastně je pro něj samotného/pro ní samotnou to, co bývá popisováno jako konkrétní rys, dimenze, charakteristika, vlastnost. Jaké jsou způsoby poznání a jaké meze poznání a postulování těchto pojmů? Jaký konkrétní přínos mohou mít prezentované metody v praktickém životě, nebo profesním životě psychologa nejrůznějších oblastí. To budou další témata, na která se budeme snažit - vždy v diskuzi, kterou budeme považovat za prvotní formu komunikace - klást otázky a hledat odpovědi.

Požadavky pro udělení zápočtu: Mimo aktivní účast při vlastním sebezkoumání vypracování dvou esejí:

1. Sebeoznání a vůle ke změně. Esej, ve které byste se měli zamyslet, popsat a kriticky analyzovat, s jakými postoji k tématům vlastního sebeoznání a otevřenosti ke změně se buď u sebe nebo ve svém okolí, mezi blízkými nebo jinak známými osobami, setkáváte. Jak vaše okolí/vy sami vnímáte možnosti sebeoznání. Kde je hledáte? Kde je nevidíte? Jaké metody, tradice, postupy, postoje jsou vhodné? Jaké vnímáte jako nevhodné, laciné, matoucí? Jak jste vy nebo lidé z vašeho okolí otevření změnám? Jak je vůbec možné se měnit a co pro to lze udělat? Rozsah min. 1500 slov, termín odevzdání v polovině semestru (termín upřesníme)
2. Kritická analýza vybrané metody sebeoznání v psychologii osobnosti. Vyberte si jednu z metod, již jsme se během semestru zabývali (seznam těch, které budou vhodné pro tuto esej, zveřejníme), a na základě vlastních zkušeností s ní, porovnání svých „výsledků“ s jinými metodami, kritické analýzy jednotlivých položek, publikovaných studií o metodě, vlastního studia její historie, teoretického pozadí či využití v praxi a vlastního *common sense* úsudku proveďte její rozbor. Co hodnotíte jako přínosné? Co jako pochybné? Kde je prostor pro případnou úpravu a jak byste ji vykonali? Jaká je využitelnost dané metody v oblasti vašeho zájmu? Rozsah min. 1500 slov, termín odevzdání na konci semestru.

Metody:

- MBTI
- REP-test G. Kellyho
- Trénink vědomí - identifikace já, emoce, myšlenky, těla, přítomnosti...
- Lüscherův barvový test
- Klinický test (MMPI/100 apod.)
- TEZADO, příp. IHAVEZ
- Sacksův projektivní test
- Kresebný test
- Procesy na hranici kontaktu
- Armstrongův dotazník Multiple Intelligence
- Dotazník stavů Já
- Holland: Osobnostní zájmové charakteristiky
- Dotazník sebehodnocení (Q-sort)
- Dotazník pocitů prožívaných v kontaktu s lidmi
- a další